

5734 REIAL DECRET LLEI 1/2002, de 22 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per reparar els danys causats per les pluges, els temporals i altres fenòmens naturals relacionats amb la climatologia adversa esmentada, esdevinguts des dels últims dies del mes de setembre fins a finals del mes de febrer de 2002 a les comunitats autònomes d'Andalusia, Illes Balears, Canàries, Catalunya, Regió de Múrcia, Comunitat Valenciana i Ciutat de Melilla. («BOE» 71, de 23-3-2002.)

Des dels últims dies del mes de setembre i fins a finals del mes de febrer de 2002 una sèrie de fenòmens meteorològics adversos, entre els quals cal destacar especialment la presència de vents huracanats i temporals marins esdevinguts el mes de novembre, han deixat sentir els seus efectes sobre determinades regions del nostre país, i han produït importants danys en costes, ports, infraestructures, sector agrícola i béns de titularitat pública i privada.

La magnitud dels fets i les seves conseqüències obliguen, des del principi constitucional de solidaritat i per aplicació dels d'equitat i igualtat de tracte en relació amb situacions precedents, a l'actuació dels poders públics i a l'adopció, per a les províncies afectades, d'un conjunt de mesures palliatives i reparadores concordants amb les adoptades en moments anteriors davant d'ocasions semblants, amb l'objectiu d'afavorir el restabliment dels serveis, la reparació de danys produïts i la tornada a la normalitat de les zones sinistrades pels temporals.

Per tant, l'objectiu d'aquesta norma és aprovar un catàleg de mesures que afecten diversos departaments ministerials i inclouen aspectes molt diferents, ja que mentre que unes van encaminades a disminuir les càrregues tributàries, d'altres, com la concessió de crèdits privilegiats, intenten palliar l'impacte a les empreses i els particulars afectats.

D'altra banda, les pèrdues de producció ocasionades per les pluges, els temporals i altres fenòmens naturals directament relacionats amb la climatologia adversa, als cultius i als territoris afectats, configuren, per la magnitud dels danys ocasionats, una situació equiparable a la de desastre natural, en els termes que estableixen les directrius comunitàries sobre ajuts estatals al sector agrari.

Tenint en compte que aquestes contingències no tenen cobertura en el marc de l'assegurança agrària combinada, es fa necessari arbitrar mesures palliatives adequades, en consonància amb la naturalesa i la incidència dels danys ocasionats a les produccions dels territoris afectats i a les rendes dels agricultors.

Per això, s'estableixen en aquesta disposició indemnitzacions de danys a les produccions agràries afectades, exclusivament quan estiguin assegurades amb pòlisses en vigor de l'assegurança agrària combinada i aquests riscos no tinguin cobertura en la regulació vigent d'aquesta assegurança.

En virtut d'això, en ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució, a proposta del vicepresident primer del Govern i ministre de l'Interior, del vicepresident segon del Govern i ministre d'Economia i dels ministres d'Hisenda, de Foment, de Treball i Afers Socials, d'Agricultura, de Pesca i Alimentació, de Presidència, d'Administracions Públiques i de Medi Ambient i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 22 de març de 2002,

DISPOSO:

Article 1. Àmbit d'aplicació.

1. Les mesures que estableix aquest Reial decret llei s'apliquen per reparar els danys causats per les plu-

ges, els temporals i altres fenòmens naturals relacionats amb aquesta climatologia adversa des dels últims dies del mes de setembre fins a finals del mes de febrer de 2002 a les comunitats autònomes d'Andalusia (províncies de Jaén, Sevilla, Huelva, Màlaga, Granada i Almeria), Illes Balears, Canàries, Catalunya (províncies de Girona, Barcelona, Tarragona i Lleida), Regió de Múrcia, Comunitat Valenciana (províncies de Castelló, València i Alacant) i Ciutat de Melilla.

Els termes municipals i els nuclis de població afectats als quals concretament són d'aplicació les mesures al·ludides es determinen per una Ordre del vicepresident primer del Govern i ministre de l'Interior, segons informació facilitada per les delegacions de Govern a les respectives comunitats autònomes.

2. Als efectes de les actuacions reparadores esmentades, també s'entenen inclosos els altres termes municipals o nuclis de població en els quals, per a la correcta execució de les obres necessàries, siguin imprescindibles les actuacions dels departaments ministerials competents.

Article 2. Danys en infraestructures municipals i xarxa viària de les diputacions provincials, cabildos i consells insulars.

Als projectes que executin les entitats locals als termes municipals o nuclis de població als quals fa referència l'article anterior, relatius a les obres de reparació o restitució d'infraestructures, equipaments o instal·lacions i serveis que preveu l'article 26 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, i a la xarxa viària de les diputacions provincials, així com dels cabildos i consells insulars, se'ls ha d'aplicar el tràmit d'urgència, i l'Estat els pot concedir una subvenció de fins el 50 per 100 del seu cost.

Article 3. Danys en les infraestructures públiques restants.

Es faculta els titulars dels departaments ministerials competents per raó de la matèria per declarar zona d'actuació especial les àrees afectades, per tal que els departaments esmentats, els seus organismes autònoms i les entitats públiques que en depenen puguin dur a terme les restauracions que calguin.

Als efectes indicats, es declaren d'emergència les obres que han d'executar aquests departaments per reparar els danys causats en infraestructures de titularitat estatal compreses en el seu àmbit de competències.

Article 4. Indemnització de danys en produccions agràries.

Són objecte d'indemnització els danys ocorreguts a les explotacions agràries que, tot i tenir assegurades les seves collites, han sofert pèrdues per danys a les seves produccions no coberts per les línies d'assegurances agràries incloses en el Pla d'assegurances agràries combinades per a l'exercici 2001.

Aquestes indemnitzacions van destinades als titulars de les explotacions que, tot i estar ubicades en l'àmbit que assenyalava l'article 1, han sofert pèrdues superiors al 20 o al 30 per 100 de la collita assegurada, segons es tracti o no de zona desfavorida, d'acord amb els criteris que sobre això estableix la Unió Europea.

Article 5. Beneficis fiscals.

1. Es concedeix l'exempció de les quotes de l'impost sobre béns immobles de naturalesa rústica correspo-

nents a l'exercici 2002 que afectin explotacions agràries situades als municipis que determini l'Ordre ministerial que s'ha de dictar en desplegament de l'article 1, en les quals s'hagin produït destrosses en collites, bestiar o béns, que constitueixin sinistres no coberts per cap fórmula d'assegurament públic o privat.

2. Igualment, i per al mateix exercici econòmic, es concedeix l'exempció de les quotes de l'impost sobre béns immobles de naturalesa urbana que afectin habitatges, establiments industrials i mercantils, locals de treball i similars, danyats com a conseqüència directa dels temporals de pluja i vent, quan s'acrediti que tant les persones com els béns que hi són ubicats han hagut de ser objecte de real·lotjament total o parcial en altres habitatges o locals diferents fins a la reparació dels danys soferts.

3. Es concedeix una reducció en l'impost sobre activitats econòmiques per a l'exercici 2002 a les indústries, els establiments mercantils i professionals que tenen locals de negocis o béns afectats a aquesta activitat que hagin estat danyats com a conseqüència directa dels temporals esmentats, sempre que s'acrediti que han hagut de ser objecte de real·lotjament o s'han produït danys que obliguen al tancament de l'activitat. Aquesta reducció és proporcional al temps transcorregut des del dia en què s'ha produït la cessació de l'activitat fins al reinici d'aquesta en condicions de normalitat, ja sigui als locals mateixos o en altres habilitats a l'efecte, sense perjudici de considerar, quan la gravetat dels danys produïts hi doni origen, el supòsit de cessació en l'exercici de l'activitat, que té els seus efectes des del dia 31 de desembre de 2001.

4. Les exempcions i reduccions de quotes en els tributs que assenyalen els apartats anteriors comprenen també la dels recàrrecs legalment autoritzats sobre els mateixos.

5. Els contribuents que, tenint dret als beneficis que estableixen els apartats anteriors, han satisfet els rebuts corresponents a aquest exercici fiscal, poden demanar la devolució de les quantitats ingressades.

6. La disminució d'ingressos que les normes d'aquest article produeixin als ajuntaments, diputacions provincials, cabildos i consells insulars és compensada mitjançant la imputació específica del seu import amb càrrec als recursos que deriven de l'article 75 de la Llei 23/2001, de 27 de desembre, de pressuposts generals de l'Estat per a l'any 2002.

Article 6. *Reduccions fiscals especials per a les activitats agràries.*

Per a les explotacions i activitats agràries, fetes a les zones que determini l'Ordre que s'ha de dictar en desplegament de l'article 1 d'aquest Reial decret llei, i de conformitat amb les previsions que conté l'article 35, apartat 4.1, del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, aprovat pel Reial decret 214/1999, de 5 de febrer, el Ministeri d'Hisenda, en vista de l'informe del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, pot autoritzar, amb caràcter excepcional, la reducció dels índexs de rendiment net als quals es refereix l'Ordre de 29 de novembre de 2000, que desplega per a l'any 2001 el règim d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques i el règim especial simplificat de l'impost sobre el valor afegit.

Article 7. *Mesures laborals.*

1. Els expedients de regulació d'ocupació que tinguin la seva causa en els danys produïts per les pluges,

els temporals i altres fenòmens naturals relacionats amb l'esmentada climatologia adversa, al quals es fa esment en l'article 1, tenen la consideració de provinents d'una situació de força major, amb les conseqüències que deriven dels articles 47 i 51 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març. L'autoritat laboral pot exonerar l'empresari de l'abonament de les quotes a la Seguretat Social en el primer supòsit mentre duri el període de suspensió, i mantenir la condició d'aquest període com a efectivament cotitzat pel treballador. En els casos en què es produeixi extinció del contracte, les indemnitzacions dels treballadors són a càrrec del Fons de Garantia Salarial, amb els límits legalment establerts.

En els expedients en els quals es resolgui favorablement la suspensió de contractes o la reducció temporal de la jornada de treball, partint de circumstàncies excepcionals, l'autoritat laboral pot autoritzar que el temps en el qual es percebin les prestacions per desocupació, regulades en el Títol III del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, que portin la seva causa immediata en les pluges, els temporals i altres fenòmens naturals relacionats amb l'esmentada climatologia adversa, no es computi a efectes de consumir els períodes màxims de percepció establerts. Igualment, pot autoritzar que percebin prestacions per desocupació els treballadors inclosos en els esmentats expedients que no tinguin els períodes de cotització necessaris per tenir-hi dret.

2. Els treballadors per compte propi inclosos en el règim especial agrari de la Seguretat Social i els titulars d'explotacions agràries inclosos en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms poden sol·licitar i obtenir, amb la justificació prèvia dels danys soferts, una bonificació del 50 per 100 de les cotitzacions a la Seguretat Social corresponents als mesos d'octubre i novembre de 2001, ambdós inclusivament, i una moratòria d'un any sense interès en el pagament de les cotitzacions, incloses, si s'escau, les d'accidents de treball i malalties professionals i les d'incapacitat temporal, corresponents als mesos d'octubre de 2001 a març de 2002, ambdós inclusivament, amb dret a devolució, si s'escau, de les ja ingressades.

També, i per períodes iguals, es concedeix una bonificació del 50 per 100 de les cotitzacions per jornades reals, així com una moratòria d'un any sense interès en el pagament de les quotes empresarials del règim especial agrari de la Seguretat Social, amb dret a devolució, si s'escau, de les ja ingressades.

Les sol·licituds de bonificació i moratòria de quotes a les quals es refereixen els paràgrafs anteriors d'aquest apartat s'han de presentar dins dels tres mesos següents al de la publicació de l'Ordre ministerial que sobre això dicti el Ministeri de Treball i Afers Socials per a l'execució del que s'hi estableix.

3. Per a la realització de les obres de reparació dels serveis públics, les administracions públiques i les entitats sense ànim de lucre poden sol·licitar de l'Institut Nacional d'Ocupació l'adscripció de treballadors perceptors de les prestacions per desocupació per a treballs de col·laboració social, d'acord amb el que disposa l'article 213.3 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Article 8. *Règim de contractació.*

1. Als efectes que preveu l'article 72 del text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, tenen la consideració d'obres, serveis, adquisicions

o subministraments d'emergència els de reparació o manteniment del servei d'infraestructures i equipaments, així com les obres de reposició de béns perjudicats per la catàstrofe, sigui quina sigui la seva quantia.

2. A aquests mateixos efectes, s'inclouen entre les infraestructures, en tot cas, les portuàries, les agràries d'ús comú, les carreteres, les costes, el domini públic marítimoterrestre i qualssevol altres béns de titularitat estatal que hagin estat afectats pels temporals de pluja i vent.

3. Es declara urgent l'ocupació dels béns afectats per les expropiacions derivades de la realització de les obres a què es refereix aquest article, als efectes que estableix l'article 52 de la Llei d'expropiació forçosa de 16 de desembre de 1954.

4. En la tramitació dels expedients de contractació no inclosos a l'article 129.2 del text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, es dispensa del requisit previ de disponibilitat dels terrenys, sense perjudici que la seva ocupació efectiva hagi d'anar precedida de la formalització de l'acta d'ocupació.

Article 9. *Ajuts d'emergència.*

Els ajuts d'emergència i de caràcter immediat per paliar els danys causats pels temporals de pluja i vent es regeixen pel que estableix l'Ordre del Ministeri de l'Interior de 18 de març de 1993, parcialment modificada per la de 30 de juliol de 1996, sobre procediment de concessió d'ajuts a determinades necessitats derivades de situacions d'emergència, catàstrofes i calamitats públiques.

Els ajuts a famílies i unitats de convivència econòmica per danys personals i materials als seus habitatges i/o estris de primera necessitat són complementaris respecte dels que, amb el mateix objecte i per la mateixa causa, les administracions autonòmiques o locals amb càrrec als seus respectius pressuposts poden concedir als beneficiaris, o els que corresponguin en virtut de l'existència de pòlisses d'assegurament.

Article 10. *Línies preferencials de crèdit.*

S'instrueix l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), en la seva condició d'agència financera de l'Estat, per instrumentar una línia de préstecs per un import de 18.030.000,00 euros, que pot ampliar el Ministeri d'Economia en funció de l'avaluació dels danys i de la demanda consegüent, utilitzant la mediació de les entitats financeres amb implantació a les comunitats autònomes afectades, subscriuint amb aquestes els convenis de col·laboració oportuns.

Aquestes línies de préstec, que tenen com a finalitat finançar la reparació o reposició d'instal·lacions industrials i mercantils, vehicles comercials, explotacions agràries i ramaderes, i locals de treball de professionals que s'hagin vist danyats com a conseqüència dels fenòmens atmosfèrics esmentats, s'han de materialitzar en operacions de préstec concedides per les entitats financeres esmentades, les característiques de les quals són:

a) Import màxim: el del dany avaluat per la Delegació o Subdelegació de Govern de la província corresponent o, si s'escau i amb el conveni previ subscrit a l'efecte, pel Consorci de Compensació d'Assegurances, descomptat, si s'escau, l'import del crèdit que hagi pogut subscriure amb càrrec a línies de crèdit preferencials a establir per iniciativa de les comunitats autònomes respectives.

b) Termini: l'establert entre les parts, amb el límit de cinc anys, inclòs un de carència.

c) Interès: el tipus de cessió per l'ICO a les entitats financeres és del 3 per 100 TAE, amb un marge màxim d'intermediació per a les entitats del 0,75 per 100. En conseqüència, el tipus final màxim per al prestatari és del 3,75 per 100 TAE.

d) Tramitació: les sol·licituds s'han de presentar a l'entitat financera medidora, que decideix sobre la concessió del préstec, i el risc de l'operació és a càrrec seu.

e) Vigència de la línia: el termini per a la disposició de fons acaba el 31 de desembre de 2002.

La instrumentació de la línia de préstecs a què es refereix aquest article, la du a terme l'Institut de Crèdit Oficial en l'exercici de les funcions a què es refereix la disposició adicional sisena.dos.2, paràgraf a), del Reial decret llei 12/1995, de 28 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera i, en virtut d'això, la pèrdua que per a l'ICO suposi el diferencial entre el cost de mercat de l'obtenció dels recursos i el tipus abans esmentat del 3 per 100 s'ha de cobrir amb càrrec als pressuposts generals de l'Estat.

Article 11. *Cooperació amb les administracions locals.*

Es faculta el titular del Ministeri d'Administracions Públiques per proposar el pagament de les subvencions a què es refereix l'article 2, fins a un import de 4,5 milions d'euros, amb càrrec al crèdit que a aquests efectes s'habiliti, amb el caràcter d'incorporable, en els pressuposts d'aquest Departament.

De la mateixa manera, es faculta el titular del Ministeri d'Administracions Públiques per establir el procediment per a la concessió d'aquestes subvencions, així com el seu seguiment i control, en el marc de la cooperació econòmica de l'Estat a les inversions de les entitats locals.

Article 12. *Convenis amb altres administracions públiques.*

L'Administració General de l'Estat pot celebrar amb els governs de les comunitats autònomes a les quals sigui d'aplicació aquest Reial decret llei els convenis de col·laboració que exigeixi la seva aplicació.

Disposició adicional primera. *Competències de les comunitats autònomes.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de la competència atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.1a de la Constitució, sense perjudici de les competències que corresponen a les comunitats autònomes afectades, a l'empara dels seus respectius estatuts d'autonomia.

Disposició adicional segona. *Límit dels ajuts.*

El valor dels ajuts concedits en aplicació d'aquest Reial decret llei, pel que fa a danys materials, en cap cas no pot superar la diferència entre el valor del dany produït i l'import d'altres ajuts o indemnitzacions declarats compatibles o complementaris que, pels mateixos conceptes, puguin concedir altres administracions, organismes públics, nacionals o internacionals, qualsevol entitat finançada per fons públics o privats, o que corresponguin en virtut de pòlisses d'assegurança.

Disposició addicional tercera. Crèdits pressupostaris.

El Ministeri d'Hisenda, de conformitat amb el que disposa el text refós de la Llei general pressupostària, habilita els crèdits necessaris per atendre el cost de les mesures que recull l'article 11 d'aquest Reial decret llei.

Disposició final primera. Facultats de desplegament.

Els titulars dels departaments ministerials, en l'àmbit de les seves competències, han de dictar les disposicions necessàries i establir els terminis per a l'execució del que estableix aquest Reial decret llei.

Disposició final segona. Entrada en vigor.

Aquest Reial decret llei entra en vigor el mateix dia de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Palma de Mallorca, 22 de març de 2002.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern en funcions,
MARIANO RAJOY BREY

5852 LLEI ORGÀNICA 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació. («BOE» 73, de 26-3-2002.)

JUAN CARLOS I
REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica. Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS**I**

El dret fonamental d'associació reconegut a l'article 22 de la Constitució, i d'antiga tradició en el nostre constitucionalisme, constitueix un fenomen sociològic i polític, com a tendència natural de les persones i com a instrument de participació, respecte al qual els poders públics no poden romandre al marge.

La nostra Constitució no és aliena a aquestes idees i, partint del principi de llibertat associativa, conté normes relatives a associacions de rellevància constitucional, com els partits polítics (article 6), els sindicats (articles 7 i 28), les confessions religioses (article 16), les associacions de consumidors i usuaris (article 51) i les organitzacions professionals (article 52), i d'una manera general defineix, a l'article 22, els principis comuns a totes les associacions, i elimina el sistema de control preventiu, que conté la Llei 191/1964, de 24 de desembre, d'associacions, i en possibilita l'exercici.

Conseqüentment, la necessitat ineludible d'abordar el desplegament de l'article 22 de la Constitució, mitjançant una Llei orgànica, ja que és l'exercici d'un dret fonamental (article 81), implica que el règim general del dret d'associació sigui compatible amb les modalitats específiques regulades en lleis especials i en les normes que les despleguen, per als partits polítics, els sindicats,

les associacions empresarials, les confessions religioses, les associacions esportives, i les associacions professionals de jutges, magistrats i fiscals. Amb aquest objectiu s'estableix un règim mínim i comú, que és, a més, el règim al qual s'han d'ajustar les associacions no previstes en la legislació especial.

S'ha optat per incloure en un únic text normatiu la regulació íntegra i global de tots aquests aspectes relacionats amb el dret d'associació o amb el seu exercici lliure, davant la possibilitat de distingir, en sengles textos legals, els aspectes que constitueixen el nucli essencial del contingut d'aquest dret —i, per tant, regulables mitjançant una llei orgànica— d'aquells altres que com que no tenen aquest caràcter no requereixen aquest instrument normatiu.

Aquesta divisió hauria resultat difícilment viable per les raons següents: en primer lloc, al text actual s'entrellacen, de vegades com diferents apartats d'un mateix article, preceptes de naturalesa orgànica i ordinària, per la qual cosa la seva separació hauria conduït a una pèrdua de qualitat tècnica de la norma i a una dificultat més gran en la seva comprensió, aplicació i interpretació; i segon, agrupant en un únic text —sempre diferenciant en funció de la naturalesa orgànica o no— el codi bàsic que regula el dret d'associació, se n'afavoreix el coneixement i el maneig per part dels ciutadans, la percepció del dret d'associació dels quals és bàsicament unitària quant a la seva normativa reguladora, almenys en l'àmbit estatal.

És innegable, també, i així ho recorda el Comitè Econòmic i Social de la Unió Europea en el seu Dictamen de 28 de gener de 1998, la importància que tenen les associacions per a la conservació de la democràcia. Les associacions permeten als individus reconèixer-se en les seves conviccions, perseguir activament els seus ideals, complir tasques útils, trobar el seu lloc en la societat, fer-se sentir, exercir alguna influència i provocar canvis. En organitzar-se, els ciutadans es doten de mitjans més eficaços per fer arribar la seva opinió sobre els diferents problemes de la societat als qui prenen les decisions polítiques. Enfortir les estructures democràtiques en la societat reverteix en l'enfortiment de totes les institucions democràtiques i contribueix a la preservació de la diversitat cultural.

En aquest sentit, el legislador ha de ser especialment conscient, en regular el dret d'associació, del mandat contingut en l'article 9.2 de la Constitució, que deriva directament de la configuració del nostre Estat com a social i democràtic de dret. És en aquest marc legislatiu on la tasca assignada als poders públics de facilitar la participació dels ciutadans en tots els àmbits socials està destinada a trobar la seva principal expressió. Aquesta filosofia impregna tota la norma, ja que un dels instruments decisius perquè la participació sigui real i efectiva és l'existència d'un associacionisme vigorós. Això s'ha de fer compatible amb el respecte a la llibertat associativa i amb la no ingerència en el seu funcionament intern perquè sota el pretext del foment no s'amaguin formes d'intervencionisme contràries a la nostra norma suprema.

II

Aquesta Llei orgànica, seguint la nostra tradició jurídica, limita el seu àmbit a les associacions sense finalitat de lucre, cosa que permet deixar fora del seu àmbit d'aplicació les societats civils, mercantils, industrials i laborals, les cooperatives i mutualitats i les comunitats de béns o de propietaris, les finalitats i la naturalesa de les quals no responen a l'essència comunament acceptada de les associacions, sens perjudici de reco-